

## Назорат саволлари

1. Нима учун ҳар қандай пул муносабатлари молиявий муносабатлар ҳисобланмайди?
2. Молиянинг моддий асосини нима ташкил қилади?
3. Молиявий ресурслар нима?
4. Молиянинг қандай ҳарактерли белгилари мавжуд ва тушинтириб беринг.
5. Молиянинг қандай функциялари мавжуд?
6. Молиянинг функциясини кўрсатиб утишда олимлар ўртасида қандай баҳс мунозаралар булган?
7. Молиянинг тақсимлаш функциясини тушинтириб беринг.
8. Молиянинг назорат функциясини тушинтириб беринг.
9. Молиянинг вужудга келишининг қандай объектив шарт-шароитлари мавжуд?
10. Молиявий таълимот тарихий асосларини ўрганишнинг зарурлиги ва аҳамияти?
11. Ҳозирги замон иқтисодий қарашларининг молиявий ғоялари?
12. Молиявий сиёсатнинг мазмуни ва тамойиллари?
13. Молиявий стратегия ва тактика, уларнинг ўзаро боғлиқлиги?
14. Молия механизми, мазмуни, молиявий сиёсатни амалга оширишда унинг роли?
15. Молия тизимининг ижтимоий-иқтисодий моҳияти ёритиб беринг?.
16. Молия тизимининг соҳа ва бўғинлари айтиб беринг?
17. Молия тизими бўғинлари ўртасидаги муносабатлар гапириб беринг?
18. Молиявий бошқарувнинг ижтимоий – иқтисодий моҳияти?
19. Молиявий ресурсларни бошқариш органлари, объектлари, субъектлари, тамойиллари ва элементлари?
20. Давлат ва унинг субъектларида молиявий режалаштириш?
21. Молиявий бошқарувнинг моҳияти ва ташкилий тамойиллари?
22. Молиявий бошқарув органлари ва уларнинг вазифалари?
23. Давлат молиясини бошқаришнинг ҳозирги замон стратегик вазифалари?
24. Ўзбекистон Республикаси Молия Вазирлиги ва Солиқ Қўмитаси фаолиятини ислоҳ қилиш бўйича охириги йиллардаги давлат тадбирлари?
25. Молиявий режалаштиришнинг ижтимоий-иқтисодий моҳияти ёритиб беринг?.
26. Молиявий режалаштириш жараёнининг асосий босқичлари?
27. Молиявий режалаштириш амалиётида қўлланиладиган асосий усуллари?
28. Молиявий назоратнинг моҳияти, функциялари, тамойиллари ва тизими?
29. Ўзбекистон Республикасида давлат назорат органларининг молиявий назоратни амалга оширишдаги вазифалари?
30. Назорат объектлари, субъектлари шакллари, турлари ва усуллари?
31. Давлатнинг молиявий салоҳияти нималар асосида шакл-ланади?

32. Давлатнинг молиявий салоҳияти ўзаро боғланган қандай бўғинлардан ташкил топади?
33. Давлатнинг молиявий салоҳияти таркибига нималарни ки-ритиш мумкин?
34. Хусусий ХЮСлар молиявий салоҳияти нималарнинг йиғин-дисидан иборат?
35. Айланмадан ташқари активларнинг таркибий қисмларига нималар киради?
36. Айланма активларнинг таркиби нималардан ташкил топади?
37. ХЮСларнинг молиявий салоҳияти нимага боғлиқ?
38. Банк-кредит тизимининг молиявий салоҳияти нималардан иборат?
39. Суғурта фондларининг молиявий салоҳияти нималарда на-моён бўлади?
40. Уй хўжаликларининг молиявий салоҳияти нималар орқали ифодаланadi?
41. ХЮСларнинг молиявий ресурслари нималар асосида таш-кил топади?
42. Мамлакатнинг давлат молияси нималар ҳисобидан ташкил топади (шаклланади)?
43. Молиявий салоҳиятни янада кучайтириш ва давлат молия-вий ресурслари ўсишининг қандай йўналишлари мавжуд?
44. Бюджет-солиқ соҳасидаги даромадларни қайта тақсимлаш-нинг самарадорлигини ошириш нималарни кўзда тутмоғи керак?
45. Бозор иқтисодиётидаги ўзаро алоқаларнинг умумий модели қандай кўринишга ега?
46. Янги шароит муносабати билан ХЮСларни молиявий ис-лоҳ қилишнинг асосий вазифалари нималардан иборат?
47. ХЮСлар, фирмалар ва корпорацияларни молиявий ислоҳ қилишда капитализация жараёни қандай рол ўйнайди?
48. Капиталлаштиришнинг асосий манбаини нима ташкил этади?
49. Соф фойдани капиталлаштириш коэффициенти қандай аниқланади?
50. Умумлаштирилган кўринишда асосий капитал қандай қийматнинг бир қисми ҳисобланади?
51. ХЮС нинг бухгалтерия балансида асосий капитал қандай сифатда акс еттирилади?
52. Асосий капиталнинг асосини нималар ташкил этади?
53. Меҳнат ва маҳсулотни яратиш жараёнида асосий капитал ниманинг қисми сифатида майдонга чиқади?
54. Асосий капиталнинг доиравий айланиши унга тегишли бўлган қийматнинг қандай уч функционал шаклларида ҳаракат қилишини англатади?
55. Капиталнинг доиравий айланиши давомида айланма капи-талдан фарқли ўлароқ асосий капитал қандай ўзига хос хусусиятларга ега?
56. Ишлаб чиқариш жараёнида асосий капитални буюмлашган шакли сифатида нималар майдонга чиқади?
57. Иқтисодий мўлжалланганлигига кўра асосий фондлар нималарга бўлинади?
58. Асосий ишлаб чиқариш фондлари деб нимага айтилади?

- 59.Ноишлаб чиқариш асосий фондларининг таркибига ХЮС нинг қандай мулклари киради? Улар бўйича амортизация ҳисобланадими?
- 60.Асосий ишлаб чиқариш фондларининг таркибий тузилмаси нималар жиҳатидан бўлиши мумкин?
- 61.Асосий фондларнинг таркибига нималар киради ва улар-нинг актив ва пассив қисмлари нималардан иборат?
- 62.Асосий капитал доиравий айланишининг самарадорлигини таҳлил қилишда нималарни ҳисобга олиш мақсадга мувофиқ?
- 63.Ҳозирги пайтда амалиётда амортизация ажратмаларини ҳисоблашнинг қандай асосий методларидан фойдаланилади ва уларнинг ўзига хос бўлган хусусиятлари нималардан иборат?
- 64.Қандай баҳолар қатъий баҳолар дейилади?
- 65.Жорий баҳолар дейилганда нима тушунилади?
- 66.Ўзгарувчан (“ҳаракатчан”) баҳолар қандай баҳолардан иборат?
- 67.Алмаштирилувчи (“сакровчи”) баҳолар қандай буюмларга нисбатан ўрнатилади?
- 68.Вақт омилига кўра баҳоларнинг қандай турлари бўлиши мумкин?
- 69.Қандай баҳоларга доимий баҳолар дейилади?
- 70.Мавсумий баҳолар деб нимага айтилади?
- 71.Қандай маҳсулотларнинг баҳоси босқичли баҳоларда белги-ланади?
- 72.Баҳолар хусусида маълумотларни олиш усулига мувофиқ баҳолар қандай фарқланади?
- 73.Қандай баҳоларга маълумотномавий баҳолар дейилади?
- 74.Қаерларда еълон қилинган баҳолар прејскурант баҳолар деб аталади?
- 75.Қандай баҳолар ҳисоб-китобли баҳолардир?
- 76.Бозор турига боғлиқ равишда баҳоларнинг қандай турлари мавжуд?
- 77.Қандай баҳоларга аукцион баҳолар дейилади?
- 78.Биржавий котировкалар деб нимага айтилади?
- 79.Қандай баҳолар савдолар баҳоларидан иборат?
- 80.Худудий бозорларга боғлиқлигини назарда тутиб баҳоларнинг турлари қандай фарқланади?
- 81.Ягона (яхлит) баҳолар қаерларда амал қилади?
- 82.Минтақавий баҳолар қаерларда шаклланади?
- 83.Қандай баҳолар маҳаллий баҳолар дейилади?
- 84.Хўжалик юритувчи субъектларни таркибий жиҳатдан қайта куриш деганда нималар тушунилади ва у нималарни тақозо етади?
- 85.Ишлаб чиқаришни таркибий жиҳатдан қайта куриш нималар билан узвий боғлиқ?
- 86.Иқтисодиётнинг ижтимоий йўналтирилганлигига жавоб бе-рувчи ишлаб чиқаришнинг таркибий тузилмасини такомиллаштириш учун, енг аввало нималарни амалга оширмақ лозим?

87. Хўжалик юритувчи субъектнинг инновацион-инвестицион стратегияси деганда нималар тушунилади?
88. Қаттиқ пул ва молия-кредит сиёсатининг ҳаётга тадбиқ етилиши сифат жиҳатидан иқтисодий ўсишга ўтишнинг, фаол тузилмавий қайта қуришнинг ва ишлаб чиқариш тараққиётининг инвестицион жиҳатдан таъминлашнинг мустаҳкам йўналиши бўла оладими?
89. ХЮС ларнинг инновацион стратегияси учун улар инвестицион фаолиятини рағбатлантириш қандай аҳамиятга эга?
90. Такрор ишлаб чиқариш барча цикли ва у инвестицион соҳасининг динамикасини камраб олувчи асосий принциплар нималардан иборат?
91. Лойиҳани ишлаб чиқариш жараёни ғоянинг пайдо бўлган вақтидан ХЮС ишга туширилгунга ва қувватлар ўзлаштирилгунга қадар қандай босқичлардан иборат бўлади?
92. Лойиҳаларни молиялаштиришнинг қандай асосий манбалари мавжуд?
93. Инвестицияларни молиялаштиришнинг қандай шакллари мавжуд?
94. Бюджет даромадлари деб нимага айтилади?
95. Нима учун бюджет даромадлари оралиқ характерига эга?
96. Бюджет даромадлари нима учун зарур?
97. Бюджет даромадлари қандай жараёнда вужудга келадиган иқтисодий муносабатларни ўзида ифода этади?
98. Бюджет даромадлари қандай органларнинг ихтиёрига келиб тушади?
99. Мамлакатларнинг давлат тузилишига боғлиқ равишда бюджет даромадлари қандай фарқланади?
100. Қайси тушунча бир-биридан катта: давлат даромадларими ёки бюджет даромадлари? Нима учун?
101. Бюджет даромадларининг моддий-буюмлашган шаклини нималар ташкил этади?
102. Бюджет даромадларининг асосий моддий манбаини нима ташкил этади?
103. Бюджет даромадлари деб нимага айтилади?
104. Нима учун бюджет даромадлари оралиқ характерига эга?
105. Бюджет даромадлари нима учун зарур?
106. Бюджет даромадлари қандай жараёнда вужудга келадиган иқтисодий муносабатларни ўзида ифода этади?
107. Бюджет даромадлари қандай органларнинг ихтиёрига келиб тушади?
108. Мамлакатларнинг давлат тузилишига боғлиқ равишда бюджет даромадлари қандай фарқланади?
109. Қайси тушунча бир-биридан катта: давлат даромадларими ёки бюджет даромадлари? Нима учун?
110. Бюджет даромадларининг моддий-буюмлашган шаклини нималар ташкил этади?
111. Бюджет даромадларининг асосий моддий манбаини нима ташкил этади?

112. Ўзбекистон Республикасининг республика бюджети қандай даромадларни ўз таркибига олади?
113. Қорақалпоғистон Республикаси бюджети ва маҳаллий бюджетлар даромадлари қандай даромадлар ҳисобидан шакллантирилиши мумкин?
114. Бюджетларнинг барча даромадлари у ёки бу бюджетларга бириктирилишига қараб қандай гуруҳларга бўлиниши мумкин?
115. Бюджет даромадлари қай тарзда (шаклда) мобилизация (жалб) қилиниши мумкин?
116. Субъектларнинг даромадлари бюджет ихтиёрига қандай методларни қўллаш эвазига олинапти?
117. Ҳозирги шароитда Давлат бюджети даромадларининг таркиби нималардан иборат ва унинг тузилмаси қандай?
118. Миллий иқтисодиётда қўлланилаётган бюджет даромадлари тизимининг самарадорлиги нимага бевосита боғлиқ ва у ўз ичига нималарни олади?
119. “Бюжети даромадлари” ва “Давлат даромадлари” тушунчалари ўртасида баробарлик (тенглик) белгисини қўйиш мумкинми?
120. Ижтимоий таъминот деб нимага айтилади?
121. Ижтимоий таъминот бўйича харажатларнинг асосий кўринишлари нималардан иборат?
122. Пенсиянинг қандай кўринишлари мавжуд?
123. Нафақаларнинг қандай асосий кўринишлари бўлиши мумкин?
124. Ижтимоий таъминотнинг яна қандай шакллари ҳам амал қилинади?
125. «Ижтимоий таъминот» тушунчаси тор маънода қандай тасаввур қилинади?
126. Ижтимоий таъминотнинг иқтисодий манбалари нималардан иборат?
127. Ижтимоий таъминотни вужудга келтиришнинг (яратишнинг, қуришнинг, тузишнинг) принциплари таркибига нималар киради?
128. Давлат кредитининг мазмун-моҳияти нимадан иборат?
129. Давлат кредити қандай субъектлар ўртасида вужудга келадиган иқтисодий муносабатлар мажмуидан иборат ва унда давлат қандай кўринишларда майдонга чиқади?
130. Давлат кредитида давлат қачон кафилга айланади?
131. Давлат томонидан кафолатнинг берилиши марказлаштирилган пул фондининг, албатта, ўзгаришига олиб келмаслиги мумкинми? Бу қандай ҳолатларда содир бўлиши мумкин?
132. Кредитнинг бир тури сифатида давлат кредити классик (мумтоз) молиявий категориялардан, масалан, солиқлардан фарқ қилувчи ўзига хос бўлган қандай хусусиятларга эга?
133. Суғуртанинг моҳиятини тушунтириб беринг?
134. Суғурта фаолияти деганда нимани тушунаси?
135. «Суғурта-хизмат кўрсатиш индустрияси» эканлигини изоҳлаб беринг?
136. Суғурта қандай функцияларни бажаради?
137. Суғуртанинг инвестиция функциясини қандай тушуниш мумкин?

138. Суғуртага бўлган талаб қандай аниқланади?
139. Суғурта хизматларига бўлган талабни ошишида қандай омиллар таъсир қилмоқда?
140. Суғурта полиси тушунчаси қандай маънони англатади?
141. Халқаро молия нималар билан боғлиқ муносабатлами ўрганади?
142. Жаҳон иқтисодий ва молиявий муҳитининг шаклланишига таъсир этган сезиларли ўзгаришлар сифатида нималарни кўрсатиш мумкин?
143. ХХИ аср бўсағасида жаҳон иқтисодиётида қандай асосий таркибий тенденциялар кузатилди?
144. ХТТБнинг Келишувлар моддасининг 1-моддасига мувофиқ унинг мақсадлари сирасига нималар киради?
145. Валюта курси инфляцияни ҳисобга олишига кўра қандай алмашув курсларига бўлинади?
146. Миллий валюта курсининг қандай асосий режимлари мавжуд?
147. Валюта бозори нима?
148. Валюта бозорларини қандай белгиларга мувофиқ таснифлаш мумкин?
149. Биржадан ташқари валюта бозорида қандай операциялар амалга оширилади?
150. Тўлов баланси нима ва уни тартибга солиш йўллари нималардан иборат